

België heeft dringend globaal energiebeleid nodig

Nieuws dinsdag 3 maart 2020

Het huidig Belgisch energiebeleid is hopeloos versnipperd op het vlak van politieke bevoegdheden, operatoren en regulerende instanties. Een transparant, evenwichtig en realistisch energiebeleid, aangestuurd door een visionaire politieke inspanning, zou een ware verademing kunnen betekenen voor alle operatoren en gebruikers. Al vele jaren roept ACOD Gazelco op om een globale energievisie te ontwikkelen voor België, maar blijkbaar blijft de politieke wil ontbreken om hiervoor fundamentele stappen te zetten.

Een nieuw federaal energiebeleid zal er niet komen zolang er geen federale regering is. Zolang een te grote groep actoren kan bepalen dat onze maatschappij zoals een bedrijf moet ingericht worden, terwijl een te kleine groep vertegenwoordigers terecht een maatschappijbeeld verdedigt waarin mensen centraal staan, zal dat een haast onmogelijke opdracht blijven.

Minder jobs, meer kosten

Dringende maatregelen zijn nodig, omdat bij verder uitstel steeds meer investeringen in productiecapaciteit elders gebeuren. Daardoor verdwijnen jobs en vergroot onze afhankelijkheid van buitenlandse operatoren. De liberalisering van de verkoopactiviteiten van elektriciteit en aardgas en van de productie van elektriciteit, heeft op geen enkel vlak de verhoopte verbetering gebracht voor consumenten. Het enige meetbare resultaat is dat facturen verkapte belastingbrieven zijn geworden, terwijl de kosten verder blijven oplopen.

Bovendien heeft de vermenigvuldiging van leveranciers ook niet geleid tot een verbetering. We stellen vast dat de tewerkstelling in onze sector met duizenden personeelsleden daalde tijdens de afgelopen jaren. En dan zwijgen we nog over de verminderde productiecapaciteit. De huidige grootste energieproducenten (Electrabel en Luminus) zijn ook de grootste zogenaamde 'groene stroom'-producenten in België. Zij zijn vast van plan om dit ook te blijven omdat in deze subsector geld te verdienen is. Van die winst vloeit een groot deel weg naar Frankrijk.

Geen Belgische energievisie

Een Belgisch energieplan om het onstabiele karakter van hernieuwbare energiebronnen op te vangen en een antwoord te bieden op de steeds verder sluipende sluitingsscenario's is er nog niet. Er wordt nog steeds gretig gegoocheld met allerhande tewerkstellingscijfers in de sector van de hernieuwbare energie. ACOD Gazelco weet echter dat er geen precieze cijfers bestaan omdat er geen sprake is van meer langdurige, structurele en goed omkaderde jobs dan in het andere productiesegment. In dit laatste zou er sprake kunnen zijn van veel bijkomende jobs als er meer capaciteit zou gebouwd worden. Bovendien is daar tijdens het productieproces zelf sprake van structurele tewerkstelling, wat bij groene stroom-productie bijna onbestaande is.

Het beleid faalt ruimschoots, niemand neemt de nodige beslissingen en ondertussen wordt waarschijnlijk nu al de investeringstrein gemist, die nog steeds best door de overheid zelf zou bestuurd worden.

Geen Vlaamse energievisie

Het recent Vlaams regeerakkoord, dat een zeer kort onderdeel over energie bevat, biedt ook al weinig hoopvolle visies. De impact die een Vlaamse regering kan hebben, is in grote mate beperkt tot energiebesparende maatregelen, de sturing van de energiedistributie, initiatieven om energie-armoede weg te werken en de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen. Windparken op zee vallen buiten de bevoegdheid van de alweer vernieuwde Vlaamse minister van Energie (alsof die functie een troostprijs is die geen inhoudelijke kennis vereist). Maar zelfs binnen dit beperkt kader blinkt deze regering uit in vage verklaringen en het absoluut gebrek aan een eigen plan om zelf elektriciteitsproductie in eigen handen te houden of terug te nemen. Als dit in Frankrijk kan, waarom zou het dan in Vlaanderen of België niet kunnen?

Onze vraag naar meer beleid in de energiesector blijft even dringend, maar nooit is de afwezigheid van beleid opvallender geweest. Deze afwezigheid, dikwijls ingegeven door het gebrek aan politieke wil om zelf te investeren, zou wel eens zware gevolgen kunnen veroorzaken voor ons allemaal. Hopelijk wordt het doemscenario geen realiteit.

Jan Van Wijngaerden